

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

КОРСУН АНАСТАСІЯ ЛЕОНІДІВНА

**ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПОВНОЮ ЗАГАЛЬНОЮ СЕРЕДНЬОЮ
ОСВІТОЮ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ
(НА ПРИКЛАДІ МОСТІВСЬКОЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ
ГРОМАДИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

Миколаїв – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах проведення масштабної реформи освітньої галузі в Україні, одним з головних завдань якої є забезпечення нової високої якості освіти на всіх рівнях: від початкової школи – до закладів вищої освіти, питання ефективного публічного управління освітою є досить актуальним.

Дослідженню питань, пов'язаних із державною освітньою політикою та управлінням освітою, присвячена ціла низка праць таких науковців, як В. Андрущенко, В. Астахов, Г. Атаманчук, В. Бакуменко, С. Барабанова, Р. Валєєв, В. Жураківський, О. Зигало, І. Іванюк, І. Каленюк, В. Клепко, Т. Козарь, Є. Красняков, В. Кремень, В. Луговий, С. Ніколаєнко, В. Огаренко, Л. Пшенична, Ю. Фролов, О. Шеломовська, Н. Шульга та ін.

Упродовж останніх років в Україні впроваджуються багато інших реформ, однією з яких є реформа децентралізації. Одним із складних завдань для об'єднаних територіальних громад у ході процесу децентралізації влади стало створення функції управління освітою. І, оскільки питання публічного управління освітою на місцевому рівні зазнало певних трансформацій і є недостатньо висвітленим у комплексних наукових дослідженнях, це і зумовило вибір теми та структурно-логічну побудову магістерської роботи.

Мета й завдання дослідження. Метою магістерської роботи є комплексне дослідження системи публічного управління повною загальною середньою освітою на місцевому рівні в умовах децентралізації, а також розроблення практичних рекомендацій щодо його вдосконалення.

Для досягнення мети дослідження було поставлено такі завдання:

- узагальнити теоретико-методологічні засади дослідження публічного управління повною загальною середньою освітою;
- охарактеризувати освітню систему в Україні;
- визначити роль публічного управління повною загальною середньою освітою в умовах децентралізації на місцевому рівні;
- ознайомитись з міжнародним досвідом управління освітою на місцевому рівні;
- здійснити аналіз системи управління освітою в Мостівській об'єднаній територіальній громаді;
- визначити проблеми управління освітою у сільській місцевості та їх причини;
- розробити рекомендації щодо вдосконалення існуючої системи публічного управління повною загальною середньою освітою на місцевому рівні.

Предметом дослідження є публічне управління повною загальною середньою освітою на місцевому рівні в умовах децентралізації.

Об'єктом дослідження є вдосконалення системи публічного управління повною загальною середньою освітою на місцевому рівні з врахуванням особливостей діяльності об'єднаних територіальних громад.

Методи дослідження. Для реалізації мети й завдань дослідження використовувався комплекс сучасних загальнонаукових принципів, підходів і спеціальних методів. Системний підхід дозволив розглянути галузь освіти як систему, що складається із сукупності взаємопов'язаних елементів. Метод структурно-функціонального аналізу дозволив виокремити основні органи освіти, структуру освіти, з'ясувати особливості їхнього функціонування та зв'язків між ними. Порівняльний метод дав можливість

зіставити основні моделі публічного управління освітою в країнах Європейського Союзу й таким чином виявити їх специфіку. За допомогою проблемного методу окреслено комплекс проблем, що супроводжують реформу освіти на місцевому рівні в умовах децентралізації і запропоновано можливі рекомендації для їх розв'язання. Метод опитування допоміг зібрати об'єктивну інформацію щодо думки жителів громади про сучасну освітню державну політику.

Наукова новизна одержаних результатів визначається тим, що здійснено комплексне дослідження публічного управління повною загальною середньою освітою на конкретному прикладі Мостівської об'єднаної територіальної громади Миколаївської області в умовах децентралізації:

удосконалено:

– управління освітою – це цілеспрямований вплив суб'єктів управління на всі ланки освіти з метою постійного соціального і культурного розвитку суспільства;

– ознаки малокомплектної школи: 1) низька і нерівномірна наповнюваність класів; 2) кількість учнів, менше, ніж 100 чоловік; 3) зазвичай сільський загальноосвітній навчальний заклад; 4) відсутність окремих класів.

здобуло подальший розвиток:

– рекомендації щодо удосконалення публічного управління освітою в Мостівській об'єднаній територіальній громаді.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що висновки й рекомендації, викладені в магістерській роботі, можуть бути використані для подальших досліджень публічного управління в сфері освіти в Україні, а також для прийняття відповідних управлінських рішень, направлених на розв'язання освітніх проблем і покращення надання освітніх послуг на території Мостівської громади.

Обсяг та структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи – 117 сторінок. Обсяг основного тексту становить 77 сторінок. Список використаних джерел на 8 сторінках включає 61 найменування. Магістерська робота містить 4 таблиці, 5 рисунків та 12 додатків на 32 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми, сформульовано мету і основні завдання дослідження, об'єкт і предмет дослідження, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи, наведено результати апробації дослідження.

У першому розділі *«Теоретико-методологічні засади дослідження публічного управління повною загальною середньою освітою»* висвітлено джерельну базу дослідження публічного управління повною загальною середньою освітою в Україні.

Для написання цього розділу використовувались напрацювання вітчизняних науковців, таких як А. Бойко, С. Крисюка, І. Заченка, Є. Хрикова, Р. Шияна, а також нормативно-правові акти: закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства фінансів України, акти органів місцевого самоврядування.

У підрозділі 1.1. *«Освітня система в Україні: загальна характеристика та нормативно-правове забезпечення»* охарактеризовано сучасну освітню систему в Україні

в рамках проведення освітньої реформи.

Освіта є дуже важливою сферою людської життєдіяльності. Можна сказати, що вона є стратегічним чинником соціально-економічного, інтелектуального та духовного розвитку суспільства.

Структура освіти в Україні регламентована Законом України «Про освіту» і включає: дошкільну освіту, повну загальну середню освіту, позашкільну освіту, спеціалізовану освіту, професійну (професійно-технічну) освіту, фахову передвищу освіту, вищу освіту, освіту для дорослих, у тому числі післядипломну освіту.

У підрозділі 1.2. «Публічне управління освітою та система органів управління освітою в Україні» визначено суть управління освітою, наведено сучасну систему органів управління освітою в Україні та основні повноваження цих органів.

З'ясовано, що управління освітою – це цілеспрямований вплив суб'єктів управління на всі ланки освіти з метою постійного соціального і культурного розвитку суспільства.

На сьогодні державну політику у сфері освіти визначає Верховна Рада України, а реалізують Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки, інші центральні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки є Міністерство освіти і науки України, найголовнішою функцією якого є формування та реалізація державної політики у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності в науковій сфері, трансферу (передачі) технологій, а також формування та реалізація державної політики у сфері здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю закладів освіти, підприємств, установ та організацій, які надають послуги у сфері освіти або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг, незалежно від їх підпорядкування і форми власності.

Також з'ясовано, що паралельно з освітньою реформою діє реформа децентралізації. У контексті здійснення останньої об'єднані територіальні громади отримали повноваження у сфері управління освітою.

У підрозділі 1.3. «Міжнародний досвід публічного управління повною загальною середньою освітою на місцевому рівні» розглянуто досвід управління освітою в Словаччійській Республіці та Республіці Польща.

З'ясовано, що в Словаччійській Республіці суб'єктами освітньої політики на місцевому рівні є муніципалітети, які виконують такі функції у сфері управління системою освіти:

- виконують функцію державної адміністрації з питань, у яких директор школи та керівник навчального закладу ухвалюють рішення в першій інстанції;
- в усіх школах контролюють дотримання загальнообов'язкового законодавства в освіті та вихованні, надають організаційні вказівки директорам, а також професійні та консультативні послуги в школах;
- складають інвестиційний план і фінансовий план щодо коштів, виділених з державного бюджету для початкових шкіл, засновником яких вони є;
- розподіляють кошти, отримані з податку на доходи фізичних осіб між дитячими садками, початковими художніми школами та навчальними закладами у сфері їхньої компетенції, а також якщо вони підлягають юрисдикції релігійних організацій, юридичних і фізичних осіб.

У Республіці Польща процес децентралізації освіти розпочався у 1990 році від

передачі громадам функцій управління дитсадками та їх фінансування, і в основному завершився у 1999 році під час передачі повітам шкіл вищого від початкового чи гімназійного рівня, а також численних позашкільних освітніх закладів. На сьогодні практично всю публічну освіту в Польщі підпорядковано виконавчим органам гмін і повітів.

Зроблено такі висновки:

1) в Україні система управління освітою, яка існувала донедавна, погано впливала як на якість, так і на доступність середньої освіти, особливо в селах та невеликих містах;

2) однією із ключових змін у процесі реформи децентралізації влади, паралельно з якою діє і реформа освітньої галузі, стало розширення управлінських та фінансових можливостей об'єднаних територіальних громад щодо формування ефективної системи управління освітою;

3) в Україні модернізація освіти відбувається в контексті розвитку міжнародного співробітництва та інтеграції у світовий і європейський освітній простір. Використання європейського досвіду реформування сфери освіти сприятиме розвитку освітньої галузі в Україні.

У другому розділі *«Аналіз системи публічного управління повною загальною середньою освітою на місцевому рівні (на прикладі Мостівської об'єднаної територіальної громади)»* здійснено аналіз існуючої системи публічного управління освітою в Мостівській ОТГ.

У підрозділі 2.1. «Характеристика діяльності закладів шкільної освіти. Особливості фінансового механізму забезпечення їх діяльності» охарактеризована фінансово-господарська діяльність навчальних закладів, що знаходяться на території Мостівської ОТГ, і визначено головні завдання цих навчальних закладів.

З'ясовано, що території Мостівської ОТГ знаходяться 4 навчальні заклади загальної середньої освіти:

- Мостівський навчально-виховний комплекс «заклад загальної середньої освіти I-III ступенів – заклад дошкільної освіти – центр дитячої та юнацької творчості» Мостівської сільської ради Миколаївської області;

- Сухобалківська загальноосвітня школа I-III ступенів Мостівської сільської ради Миколаївської області;

- Лідіївська загальноосвітня школа I-II ступенів Мостівської сільської ради Миколаївської області;

- Олександрівська загальноосвітня школа I-II ступенів Мостівської сільської ради Миколаївської області.

У бюджетному процесі Мостівська ОТГ застосовує програмно-цільовий метод складання та виконання місцевих бюджетів, що передбачає затвердження паспортів бюджетних програм. Головним розпорядником та відповідальним виконавцем таких бюджетних програм є Мостівська сільська рада.

Фінансово-господарська діяльність навчальних закладів Мостівської ОТГ здійснюється на основі їх кошторисів. Джерелами формування кошторису навчальних закладів є:

- кошти місцевого бюджету у розмірі, передбаченому нормативами фінансування загальної середньої освіти для забезпечення вивчення предметів в обсязі Державних стандартів освіти;

- кошти фізичних, юридичних осіб;
- кошти, отримані за надання платних послуг;
- благодійні внески юридичних та фізичних осіб.

Визначено, що важливим етапом формування бюджету Мостівської сільської ради є підготовка бюджетного запиту на наступний бюджетний період.

Також з'ясовано, що з 2018/2019 навчального року стартувала реформа Нової української школи, відповідно до якої місцеві бюджети отримують субвенцію з державного бюджету. За рахунок коштів цієї субвенції для навчальних закладів Мостівської ОТГ були придбані сучасні меблі (дошки, парти, стільці, шафи, пуфи), дидактичний матеріал, ноутбуки, інтерактивні дошки та ін.

У підрозділі 2.2. «Публічне управління закладами повної загальної середньої освіти та особливості його здійснення в умовах освітньої реформи»

З'ясовано, що одним із важливих завдань для Мостівської ОТГ у процесі децентралізації стало створення функції управління освітою. Відповідно до норм чинного законодавства в Мостівській ОТГ було створено Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого органу Мостівської сільської ради, метою якого є створення умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина через систему багатoproфільної, різнорівневої дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, забезпечення доступності, безоплатності та обов'язковості освіти для всіх, хто її потребує, формування якісного інформаційно-освітнього простору, надання населенню якісних послуг в сфері фізичної культури і спорту шляхом виконання відповідних державних і місцевих програм, через мережу комунальних підприємств, установ і закладів для задоволення потреб та інтересів Мостівської об'єднаної територіальної громади.

Безпосереднє керівництво кожним навчальним закладом у Мостівській ОТГ здійснює його директор, повноваження якого визначені Законом України «Про загальну середню освіту», Статутом навчального закладу і трудовим договором.

У кожному закладі освіти Мостівської ОТГ створено педагогічну раду, яка є колегіальним органом управління цими закладами.

Вищим колегіальним органом громадського самоврядування у закладах освіти Мостівської ОТГ є загальні збори, що скликаються не менше одного разу на рік. Загальні збори:

- обирають раду навчального закладу, її голову, встановлюють термін їх повноважень;
- заслуховують звіт директора і голови ради навчального закладу;
- розглядають питання навчально-виховної, методичної і фінансово-господарської діяльності навчального закладу;
- затверджують основні напрями вдосконалення навчально-виховного процесу, розглядають інші найважливіші напрями діяльності навчального закладу;
- приймають рішення про стимулювання праці директора навчального закладу та інших педагогічних працівників.

У підрозділі 1.3. «Залучення громади до процесів управління освітою» визначено аспекти залучення громади до процесів управління освітою на території Мостівської ОТГ.

З'ясовано, що з метою оцінювання думки учасників навчально-виховного процесу щодо якості освітніх послуг на території Мостівської ОТГ протягом липня 2018 року проводилося соціологічне опитування.

За результатами соціологічного опитування робоча група здійснила аналіз існуючої ситуації з надання освітньої послуги на території Мостівської ОТГ.

Виявлено, що не всі учасники освітнього процесу задоволені наданням якісних освітніх послуг на території громади.

Соціологічне опитування дуже допомогло робочій групі під час визначення пріоритетних завдань для покращення якості надання освітньої послуги і розвитку освіти в цілому на території Мостівської ОТГ.

Результатом напрацювань робочої групи став розроблений План удосконалення надання освітньої послуги в закладах освіти Мостівської сільської ради Миколаївської області на 2019-2013 роки.

Зроблено такі висновки:

1) Мостівська ОТГ є сільською громадою з невеликою кількістю населення, яке є визначальним фактором для існування шкіл. Тому, забезпечення функціонування всіх навчальних закладів в громаді гарантує право жителів громади на освіту, може позитивно впливати на питання працевлаштування місцевих жителів, створювати певну привабливість для проживання молодих сімей на території громади та покращувати демографічну ситуацію в ній;

2) одним із важливих завдань для Мостівської ОТГ у процесі децентралізації стало створення функції управління освітою – створення Відділу освіти, молоді та спорту виконавчого органу Мостівської сільської ради;

3) залучення громади до реалізації практичних дій у процесі модернізації освіти в громаді дозволить побудувати партнерські відносини між усіма учасниками освітнього процесу.

У третьому розділі «Шляхи удосконалювання системи публічного управління повною загальною середньою освітою на місцевому рівні» виявлені проблеми освіти на місцевому рівні, їх причини та запропоновано можливі шляхи їх розв'язання.

У підрозділі 3.1. «Освіта в сільській місцевості: проблеми та причини» охарактеризовані проблеми надання якісних освітніх послуг на території Мостівської ОТГ та визначені їх причини.

З'ясовано, що погіршення якості надання освітніх послуг загальноосвітніми навчальними закладами на території Мостівської ОТГ викликано рядом причин. Це глибоке соціально-майнове розшарування населення, відсутність робочих місць, еміграція населення, демографічна ситуація, погане матеріально-технічне забезпечення навчальних закладів, відсутність стабільного доступу до мережі Інтернет, незадовільний стан доріг, пасивне населення.

У підрозділі 3.2. «Удосконалення існуючої системи публічного управління» запропоновані рекомендації щодо удосконалення існуючої системи публічного управління на території Мостівської ОТГ.

З'ясовано, що з метою економії державних коштів і надання якісних освітніх послуг сучасна державна освітня політика направлена на оптимізацію мережі освітніх закладів.

На території Мостівської ОТГ функціонують три навчальні заклади, які є малокомплектними, тобто з низькою наповнюваністю класів або взагалі відсутністю окремих класів. Утримання цих шкіл вважається неефективним використанням як державних, так і місцевих коштів.

Враховуючи сказане вище, запропоновано такі рекомендації щодо удосконалення

публічного управління освітою в Мостівській ОТГ:

– розроблення Перспективного плану оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів та створення опорних шкіл на території Мостівської об'єднаної територіальної громади;

– розглянути можливість будівництва нових навчальних закладів, які відповідатимуть сучасним стандартам і забезпечуватимуть комфортні і безпечні умови для учнів. Реалізувати цю можливість шляхом участі в проєктах у рамках програм «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (Dobre) і U-LEAD з Європою»;

– забезпечення надання позашкільних освітніх послуг на території Мостівської ОТГ. Для цього можна використати такі варіанти

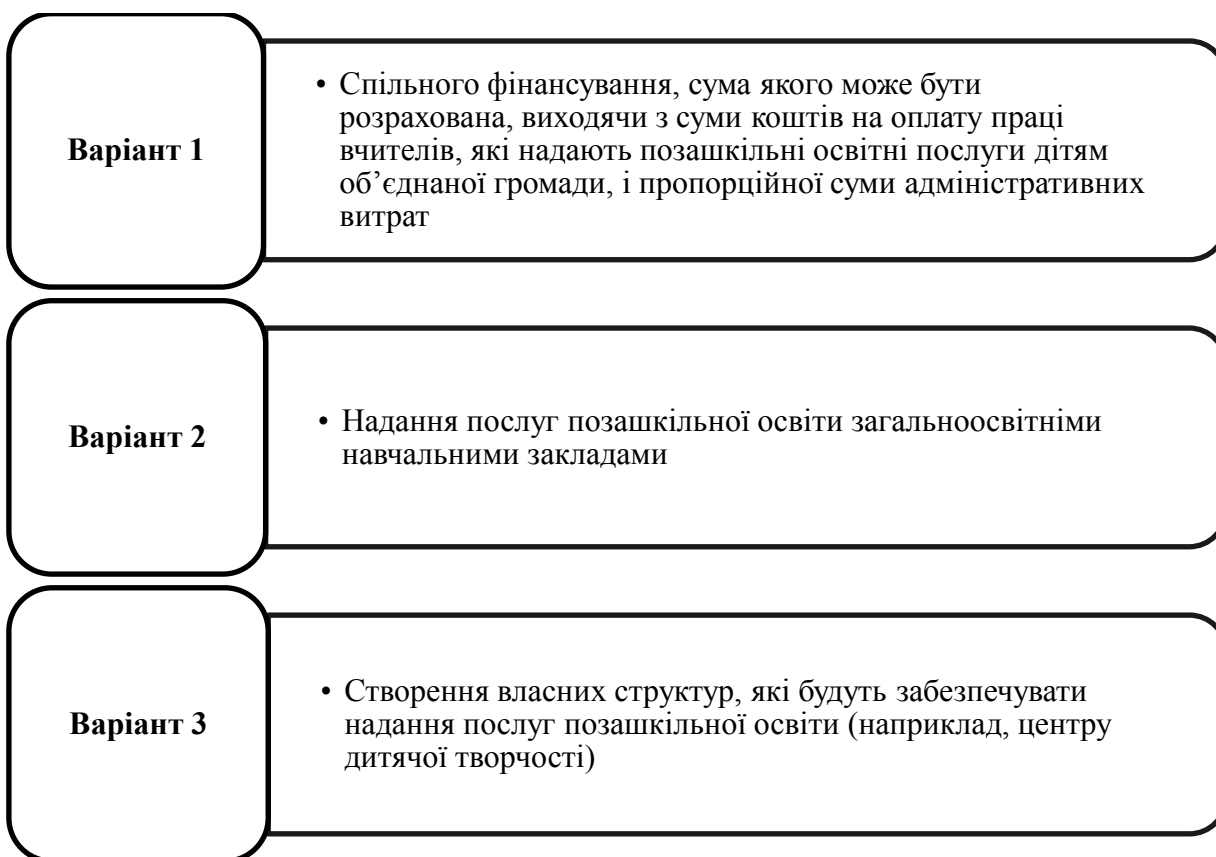

Рис. 3.2. Надання позашкільних послуг на території Мостівської ОТГ

– після запропонованої оптимізації шкільної мережі на території Мостівської ОТГ залишаться будівлі навчальних закладів, які будуть ліквідовані. Тому, громаді варто розглянути можливість запровадження різних видів діяльності соціальної сфери в будівлях закритих шкіл. Найкращим варіантом використання цих будівель буде освітньої діяльності у громаді.

У підрозділі 3.3. «Активізація громади як необхідна умова для ефективного управління освітою» розглянуто роль активної громади для ефективного управління освітою на території Мостівської ОТГ.

У рамках дослідження думки жителів Мостівської громади щодо їхньої обізнаності про сучасні цілі та напрями державної освітньої політики, а також заходи, які вживаються

для надання якісних освітніх послуг безпосередньо в об'єднаних територіальних громадах.

З'ясовано, що не всі жителі громади цікавляться реалізацією державної освітньої політики в громаді, а також пасивно ставляться до організації навчально-виховного процесу в закладах освіти.

Запропоновано розглянути можливість утворення громадсько-активних шкіл, що є необхідним кроком, тому що освітній процес у громаді повинен стосуватися не лише педагогічних працівників, учнів і окремих батьків.

Зроблено висновки:

1) з реформою децентралізації органи місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад отримали більше повноважень у сфері управління освітою, але проблеми діяльності навчальних закладів у сільських громадах залишаються невирішеними;

2) сучасна державна освітня політика у сфері загальної середньої освіти направлена на економію державних коштів і покращення надання освітніх послуг шляхом оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів;

3) участь жителів громади в навчально-виховному процесі дасть можливість не лише розв'язувати соціальні та інші проблеми, а й сприяти розвитку людських ресурсів і громади в цілому.

ВИСНОВКИ

Освіта є дуже важливою сферою людської життєдіяльності. Можна сказати, що вона є стратегічним чинником соціально-економічного, інтелектуального та духовного розвитку суспільства.

Освіта проголошена державним пріоритетом. Як державний та громадський інститут вона передбачає відповідальність держави і суспільства за стан її функціонування. Тому сфера освіти є об'єктом публічного управління.

У зв'язку з політичними, суспільними, економічними, культурними змінами в світі, галузь освіти потребує постійної модернізації як освітніх методик і технологій, так і управлінських механізмів.

В Україні система управління освітою, яка існувала донедавна, погано впливала як на якість, так і на доступність середньої освіти, особливо в селах та невеликих містах. Очевидним стало те, що існуюча система потребувала значних змін.

Масштабне реформування освітньої галузі розпочалося з прийняття Закону України «Про освіту» у 2017 році, потім впровадження концепції «Нової української школи». Освітня реформа паралельно діє з реформою децентралізації.

У магістерському дослідженні проаналізовано існуючу систему публічного управління повною загальною середньою освітою на території Мостівської об'єднаної територіальної громади Миколаївської області.

Мостівська сільська об'єднана територіальна громада Доманівського району Миколаївської області утворена 7 липня 2016 року. Населення громади становить лише 4 266 чоловік, що є досить низьким показником.

З реформою децентралізації розширилися повноваження Мостівської ОТГ, також нею отримано додаткові матеріальні і фінансові ресурси для забезпечення повсякденних потреб своїх мешканців. З розширенням повноважень зросла і відповідальність органів

місцевого самоврядування за надання публічних послуг.

Одним із важливих завдань для Мостівської ОТГ у процесі децентралізації стало створення функції управління освітою. До об'єднання громади управлінням освітою в селах і селищах на території Доманівського району займався відділ освіти Доманівської районної державної адміністрації, а функції виконавчих органів сільських та селищних рад у сфері освіти були мінімальними і полягали в реалізації другорядних завдань для забезпечення шкіл (наприклад, організація підвезення учнів до навчальних закладів).

Відповідно до норм чинного законодавства в Мостівській ОТГ було створено Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого органу Мостівської сільської ради.

Метою Відділу ОМС є створення умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина через систему багатoproфільної, різнорівневої дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, забезпечення доступності, безоплатності та обов'язковості освіти для всіх, хто її потребує, формування якісного інформаційно-освітнього простору, надання населенню якісних послуг в сфері фізичної культури і спорту шляхом виконання відповідних державних і місцевих програм, через мережу комунальних підприємств, установ і закладів для задоволення потреб та інтересів Мостівської об'єднаної територіальної громади.

У підпорядкуванні Відділу ОМС знаходяться 4 навчальні заклади загальної середньої освіти:

- Мостівський навчально-виховний комплекс «заклад загальної середньої освіти I-III ступенів – заклад дошкільної освіти – центр дитячої та юнацької творчості» Мостівської сільської ради Миколаївської області;
- Сухобалківська загальноосвітня школа I-III ступенів Мостівської сільської ради Миколаївської області;
- Лідіївська загальноосвітня школа I-II ступенів Мостівської сільської ради Миколаївської області;
- Олександрівська загальноосвітня школа I-II ступенів Мостівської сільської ради Миколаївської області.

Кількість дітей, що навчаються у цих загальноосвітніх навчальних закладах, є невеликою, але Мостівській ОТГ вдалося забезпечити їх функціонування.

З метою дослідження думки жителів громади проводилося соціологічне опитування щодо якості надання освітніх послуг навчальними закладами Мостівської ОТГ.

Соціологічне опитування дуже допомогло робочій групі під час визначення пріоритетних завдань для покращення якості надання освітньої послуги і розвитку освіти в цілому на території Мостівської ОТГ.

Результатом напрацювань робочої групи став розроблений План удосконалення надання освітньої послуги в закладах освіти Мостівської сільської ради Миколаївської області на 2019-2013 роки.

Під час проведення дослідження були виявлені проблеми повної загальної освіти в сільській місцевості. З реформою децентралізації органи місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад отримали більше повноважень у сфері управління освітою, але проблеми діяльності навчальних закладів у сільських громадах залишаються невирішеними.

Погіршення якості надання освітніх послуг сільськими школами викликано рядом

причин. Це глибоке соціально-майнове розшарування населення, відсутність робочих місць, еміграція населення, демографічна ситуація, погане матеріально-технічне забезпечення навчальних закладів, відсутність стабільного доступу до мережі Інтернет, незадовільний стан доріг, пасивне населення.

Ці причини є досить суттєвими і потребують подальшого дослідження. Ми вважаємо, що глибоке дослідження проблем освіти у сільській місцевості дозволить розробити потрібні рекомендації для удосконалення існуючої системи публічного управління повною загальною середньою освітою в сільських громадах.

Сучасна державна освітня політика у сфері загальної середньої освіти направлена на економію державних коштів і покращення надання освітніх послуг шляхом оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів.

У Мостівській ОТГ функціонують три загальноосвітні школи, які можна вважати малокомплектними з низькою наповнюваністю класів і недосконалим матеріально-технічним забезпеченням. Тому запропоновано оптимізувати мережу загальноосвітніх навчальних закладів на території Мостівської громади шляхом створення двох опорних шкіл і філій цих шкіл.

Також рекомендовано покращити надання послуг позашкільної освіти шляхом запровадження такої моделі, за якої позашкільною роботою буде охоплено якомога більше дітей і забезпечено рівний та реальний доступ усіх дітей до послуг позашкільної освіти незалежно від того, де проживає дитина: в адміністративному центрі, або у віддаленому селі громади.

З метою дослідження думки жителів Мостівської громади щодо їхньої обізнаності про сучасні цілі та напрями державної освітньої політики, а також заходи, які вживаються для надання якісних освітніх послуг безпосередньо в об'єднаних територіальних громадах було проведено соціологічне опитування.

За результатами опитування зроблено висновки, що жителі громади є досить пасивними щодо участі в навчально-виховних процесах. Тому запропоновано розглянути можливість створення громадсько-активних шкіл з метою залучення громадян до процесів управління освітою.

Участь жителів громади в навчально-виховному процесі дасть можливість не лише розв'язувати соціальні та інші проблеми, а й сприяти розвитку людських ресурсів і громади в цілому.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

1. Корсун А.Л. Децентралізація управління освітою: досвід для України / А.Л. Корсун // Лісабонський договір – 10 років після набуття чинності. Що змінилося у функціонуванні ЄС? : Науково-практична конференція : тези доп., Миколаїв, 2 грудня 2019 р. / ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2019. – С 180-182. – Режим доступу: <http://eugov.chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/збірник-тез-конференції-Лісабонський-договір.pdf>.

АНОТАЦІЯ

Корсун А.Л. Публічне управління повною загальною середньою освітою на місцевому рівні в умовах децентралізації (на прикладі Мостівської об'єднаної територіальної громади Миколаївської області) – На правах рукопису.

Магістерська робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2019.

У магістерській роботі охарактеризоване публічне управління повною загальною середньою освітою в Мостівській об'єднаній територіальній громаді Миколаївської області в умовах децентралізації.

З'ясовано, що з реформою децентралізації органи місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад отримали більше повноважень у сфері управління освітою, але проблеми діяльності навчальних закладів у сільських громадах залишаються невирішеними.

Визначено, що сучасна державна освітня політика у сфері загальної середньої освіти направлена на економію державних коштів і покращення надання освітніх послуг шляхом оптимізації мережі загальноосвітніх навчальних закладів.

Запропоновано оптимізувати мережу загальноосвітніх навчальних закладів на території Мостівської громади шляхом створення опорних шкіл і філій цих шкіл та покращити надання послуг позашкільної освіти.

Зроблено висновки, що у зв'язку з політичними, суспільними, економічними, культурними змінами в світі, галузь освіти потребує постійної модернізації як освітніх методик і технологій, так і управлінських механізмів. Причини, що призвели до погіршення якості надання освітніх послуг сільськими школами, є досить суттєвими і потребують подальшого дослідження. Дослідження таких проблем дозволить розробити потрібні рекомендації для удосконалення існуючої системи публічного управління повною загальною середньою освітою в сільських громадах.

Ключові слова: повна загальна середня освіта, позашкільна освіта, децентралізація, об'єднана територіальна громада, опорна школа.

SUMMARY

Korsun A.L. Public administration of complete general secondary education at the local level in the context of decentralization (on the example of Mostivska United Territorial Community of Mykolaiv region).

Graduate work for obtaining an educational degree «Master». Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2019.

The master's thesis describes the public administration of complete general secondary education in the Mostivska United Territorial Community of Mykolaiv region in the conditions of decentralization.

Decentralization reform has been found to have given local governments more authority in the field of educational management, but the problems of educational institutions in rural communities remain unresolved.

It is determined that the modern state educational policy in the field of general secondary education is aimed at saving public funds and improving the provision of educational services by optimizing the network of general educational institutions.

It is proposed to optimize the network of comprehensive educational institutions in the Mostivska community by establishing support schools and their branches and to improve the provision of after-school education services.

It is concluded that due to the political, social, economic and cultural changes in the world, the education sector needs constant modernization of educational methods, technologies and management mechanisms. The reasons for the deterioration in the quality of the provision of

educational services to rural schools are quite significant and need further investigation. It will help to make the necessary recommendations to improve the existing system of public management of comprehensive general secondary education in rural communities.

Keywords: complete general secondary education, extracurricular education, decentralization, integrated territorial community, support school.